

توزیع جغرافیایی بیماری مالاریا در شهرستان جهرم طی سال‌های ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

آقای امیرمحمد ابراهیمی ، آقای حمیدرضا دولتخواه

مرکز تحقیقات مولفه های اجتماعی سلامت ، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، جهرم ایران

چکیده:

زمینه و هدف: مسائل بهداشت عمومی و انتشار بیماری‌ها با جغرافیای مناطق رابطه مستقیم دارند. این مطالعه با هدف تعیین توزیع مکانی موارد بروز بیماری مالاریا در شهرستان جهرم واقع در جنوب استان فارس، با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) طراحی و اجرا شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع توصیفی بوده که جهت تحلیل مکانی طول و عرض جغرافیایی مربوط به محل سکونت هر بیمار، از روش خود همبستگی مکانی موران (Moran) و روش درونیابی کریجینگ (Kriging) در محیط نرم‌افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی (نسخه ۱۰/۳) استفاده گردید.

نتایج: طی سال‌های مورد مطالعه ۱۳۶ مورد بیماری رخ داده است که بیشترین بروز انگلی (API) مربوط به سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ به ترتیب با بروز انگلی ۰/۱۱۶، ۰/۱۱۵ و ۰/۱۰۸ در هزار نفر جمعیت بوده و از سال ۱۳۸۷ به بعد بروز انگلی با نوسان اندکی سیر نزولی داشته است. تحلیل مکانی، روش درونیابی کریجینگ و طبقه‌بندی جفو، نشان داد که مناطق حاشیه شهر جهرم دارای میزان خطر بروز بسیار زیاد (میزان بروز ۰/۲۷۵ در هزار نفر جمعیت) و توزیع بیماری نیز به صورت تصادفی بود. ($Z\text{-score}=0.33$) ($\text{Moran index}=0.04$) ($P=0.73$)

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد شیوع بیماری مالاریا در حاشیه شهر جهرم بیشتر از سایر مناطق می‌باشد. تحلیل مکان بیماری نیز به ما نشان داد که مناطق با شیوع بالا و بررسی عوامل محیطی، می‌تواند بعنوان ابزار مفید، در برنامه کنترل و پیشگیری از مالاریا کمک شایانی کند.

واژه‌های کلیدی: مالاریا، سیستم اطلاعات جغرافیایی، تحلیل مکانی، جهرم